

El mínim exigible

«El gran dubte és si aquesta auditoria de l'actuació dels Mossos acabarà sent foc d'encenalls en comptes de fer de ressort de canvis profunds. Buch ha de respondre davant de prop de vuit milions de ciutadans i no només de 17.000 policies»

Si l'Estat té el monopoli legítim de la violència, ha de ser exemplar a l'hora d'exercir-la. I, quan no ho és, l'obligació de tota policia amb vocació democràtica és depurar-ne responsabilitats amb celeritat. Més d'un mes i mig ha trigat el conseller d'Interior, Miquel Buch, en comparèixer per explicar els operatius policials a les protestes derivades de la sentència de l'1-O marcades per uns aldarulls sense precedents. El balanç: més de 600 ferits, 70 d'ells professionals de la informació amb el deure d'explicar què passa, més de 200 detinguts i nombroses actuacions policials que els experts assenyalen com a qüestionables.

A la compareixença tardana se li sumen les evasives. El conseller ha evitat concretar dades i, en ser fiscalitzat per l'oposició, ha emplaçat els grups a presentar les preguntes per escrit. S'esperava d'ell, precisament, que donés respostes en seu parlamentària i que ho fes amb tota la informació que era previsible que se li demanés. Si, tal i com va anunciar el Govern el 29 d'octubre, s'ha posat en marxa "l'avaluació interna més gran" que s'hagi fet mai d'un operatiu del cos, serà perquè s'ha considerat que hi havia prou motius com per supervisar les actuacions policials que es van dur a terme aquells dies malgrat la defensa que ha fet Buch de la tasca del cos.

Resulta paradoxal que el responsable d'Interior només hagi aportat com a dada rellevant que, de 15 investigacions inicials a agents dels Mossos, s'ha passat a 33. En temps de grans titulars i proclames que passen per davant de l'acció política real, el gran dubte és si aquesta auditoria acabarà sent foc d'encenalls en comptes de fer de ressort de canvis profunds, especialment, en la Brigada Mòbil. Les càrregues injustificades que s'han succeït en protestes ciutadanes tant de rebuig a la sentència com per aturar desnonaments denoten que hi ha un problema de model policial, que ha de vetllar per la seguretat al mateix temps que té el deure de garantir els drets. Precisament per això, no es pot equiparar la violència exercida de forma desproporcionada per un agent, que és un funcionari públic, a la que de forma reprobable pugui practicar un ciutadà.

Espolsar-se responsabilitats és també un altre mal endèmic de la política. Si bé és cert que els Mossos no van disparar bales de goma respectant la prohibició aprovada pel Parlament l'any 2013, el conseller no es pot desentendre del fet que altres cossos policials sí que n'hagin utilitzat. Menys encara quan es tracta d'un dirigent que no només defensa que no es posi en risc l'autogovern de Catalunya, sinó que la seva formació política aspira a ampliar-la fins a la independència. Si realment ell estava al capdavant de l'operatiu policial, el més esperable era que es quadrés per fer respectar el veto parlamentari a aquests projectils.

Si la resposta fos que qui estava al capdavant de l'operatiu era el ministre Fernando Grande-Marlaska, estaríem parlant d'una polèmica major perquè aleshores seria tant com acceptar que les competències de seguretat estaven intervingudes de facto. Preguntava Buch amb ironia a l'oposició que si algú tenia alguna idea per evitar que els cossos policials espanyols utilitzessin les bales de goma a Catalunya. Potser impulsar una iniciativa legislativa per prohibir-les arreu de l'estat espanyol seria d'interès de diversos grups amb representació al Congrés. El seu, Junts per Catalunya, té vuit diputats, però si ho promou segur que pot trobar adhesions.

Per definició, l'últim que pot fer un cos de seguretat és convertir-se en un element d'inseguretat. I per definició també, el que no pot fer un responsable polític és no ser capaç

d'assumir responsabilitats o fer que se'n depurin. El mínim exigible és que, almenys, es donin explicacions amb tots els ets i uts assumint que un conseller ha de respondre davant de prop de vuit milions de ciutadans i no només de 17.000 policies.